

Державний вищий навчальний заклад
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали

XIV Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

16-17 травня 2015 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Переяслав-Хмельницький
2015

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Ольга Безручко, Наталія Джулай

ПОПОВНЕННЯ РИНКУ СОРТІВ РОСЛИН УКРАЇНИ:

ГРЕЧКА ЗВИЧАЙНА (FAGOPYRUM ESCULENTUM MOTNCH)

4

Людмила Крочак

МІКРОФЛОРА ТОВСТОГО КИШКІВНИКА

ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ОРГАНІЗМУ ЛЮДИНИ

9

*Світлана Куріленко*АГРЕСИВНА ПОВЕДІНКА У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ ЯК ФАКТОР
ПОРУШЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

12

Марина Осьмак

ВПЛИВ БІОЛОГІЧНИХ РИТМІВ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

15

СЕКЦІЯ: ЕКОЛОГІЯ

Ярослав Коваленко

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА СТАНУ ПИТНОЇ ВОДИ В УКРАЇНІ

19

СЕКЦІЯ: ЕКОНОМІКА

Олег Бігун, Віталій Брижєватий

ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

23

*Лариса Бровко, Юліан Тарасенко*СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СВИНАРСТВА
НА ПОЛТАВЩИНІ

26

*Леонід Гейко*ЕВОЛЮЦІЯ ПОГЛЯДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ НА ПИТАННЯ
СПІВВІДНОШЕННЯ ДЕРЖАВИ ТА БІЗНЕСУ

29

Валентина Глюзіцька, Тетяна Тарасенко

КРЕДИТ: НЕОБХІДНІСТЬ ЧИ ПОТРЕБА НАШОГО ЖИТТЯ?

32

*Вікторія Стрілець, Олександр Головка*КОНЦЕПЦІЯ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ДО
ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМ КАПІТАЛОМ

38

*Марина Гоменюк*ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ СУЧАСНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

42

*Оксана Іванова*РОЛЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ У ПЕРСПЕКТИВНОМУ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

45

*Марія Кравчук*КРИТИЧНИЙ ОГЛЯД МЕТОДИК ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОСТІ
БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ

48

*Микола Муц*РОЛЬ І МІСЦЕ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК В ПРОЦЕСІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
РАДЯНСЬКОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ В РИНКОВУ

52

*Владислав Пелєшко*АУТСОРСИНГ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЗБРОЙНИХ СИЛ
УКРАЇНИ

55

4. Фінанси: курс для фінансистів: Навч. посіб. / За ред. В.І.Оспіщева. – К.: Знання, 2012. – 567 с.
5. Фінанси: Підручник / За ред. Юрій С.І., Федосова В.М. – К.: Знання, 2008. – 611 с.

*Вікторія Стрілець, Олександр Головка
(Полтава)*

КОНЦЕПЦІЯ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ДО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМ КАПІТАЛОМ

Основний капітал має велике значення в діяльності підприємства, оскільки він визначає якість виробництва та реалізації продукції та є основою для розширеного відтворення та розвитку суб'єктів підприємництва.

Проблемами управління основним капіталом, дослідженням напрямів та ефективності його вкладення займається багато українських науковців: Єпіфанова І.М., Євтух О.Т., Ситай Л.Й., Сіра Е.О., Ступницька Т.М. [1; 2; 4; 5; 6] та ін. В економічній літературі розглядаються різні аспекти сутності основного капіталу як економічної категорії, проте багато авторів ототожнюють поняття «основний капітал» з категорією «основні засоби», а тому і систему управління будують на основі управління основними засобами. Тому потребує подальшого дослідження сутність основного капіталу та основні підходи до фінансового управління ним.

Метою статті є удосконалення концептуальних підходів до фінансового управління основним капіталом.

На основі проведеного аналізу наукової літератури [2; 1; 4; 6] можна зробити висновок, що більшість авторів під «основні засоби» розуміють матеріальні активи підприємства, в той час як «основний капітал» відображає грошові кошти підприємства, і саме це є ключовою відмінністю між даними поняттями (рис. 1). Так, під основним капіталом слід розуміти ту частину капіталу (фінансових ресурсів), яка направлена на інвестування в необоротні активи. Вважаємо, що ототожнення основного капіталу і основних засобів є некоректним, оскільки перша категорія відображає фінансові (грошові) ресурси, а друга категорія відображає частину майна.

Рис. 1. Взаємозв'язок категорій «основний капітал» і «основні засоби»

Основний капітал містить в собі наявність матеріальних активів (основних засобів), нематеріальних активів (об'єктів права), незавершених капітальних вкладень та довгострокових фінансових інвестицій. Належну увагу в механізмі управління основним

капіталом на підприємстві варто виділити насамперед управлінню основними засобами – базовому елементу основного капіталу.

Як зазначає Єпіфанова І.М., управління основним капіталом являє собою низку дій та принципів щодо раціонального формування та ефективного використання основного капіталу в процесі господарської діяльності підприємства [2]. Євтух О.Т. розглядає управління основним капіталом як діяльність з його використання на основі науково обґрунтованих принципів і методів з метою найбільш повного задоволення потреб споживачів. При цьому фінансове управління основним капіталом, на його думку, є одним з видів управління основним капіталом, що здійснюється на основі знань про гроші та їх використання [1].

У нашому дослідженні під фінансовим управлінням основним капіталом розуміємо комплекс заходів щодо ефективного формування та використання фінансових ресурсів в процесі вкладення їх в необоротні активи з метою досягнення розширеного відтворення.

Концептуальні основи формування основного капіталу підприємства визначені на рис. 2.

Рис. 2. Концептуальна схема комплексного підходу до фінансового управління основним капіталом підприємства

На нашу думку, комплексний підхід до фінансового управління основним капіталом – це узгоджена робоча структура, яка має діяти на підприємстві і містити ефективні методи відповідно до визначених стратегічних цілей управління основним капіталом.

Комплексний підхід щодо управління має починатися з визначення та постановки цілей, які прагне досягнути підприємство. Важливим етапом є аналіз формування основного капіталу шляхом використання якісного методичного забезпечення. Погоджуючись з думкою Євтуха О.І. [1] та Ситай Л.Й. [4], вважаємо, що при оцінці основного капіталу доцільно проводити аналіз структури, динаміки основного капіталу, оцінку стану, вартості та руху основних засобів, ефективності вкладення основного капіталу та використовувати інтегральні показники управління.

Під час комплексного підходу до фінансового управління основним капіталом можна рекомендувати використовувати певні принципи, яких повинні дотримуватися підприємства (рис. 3).

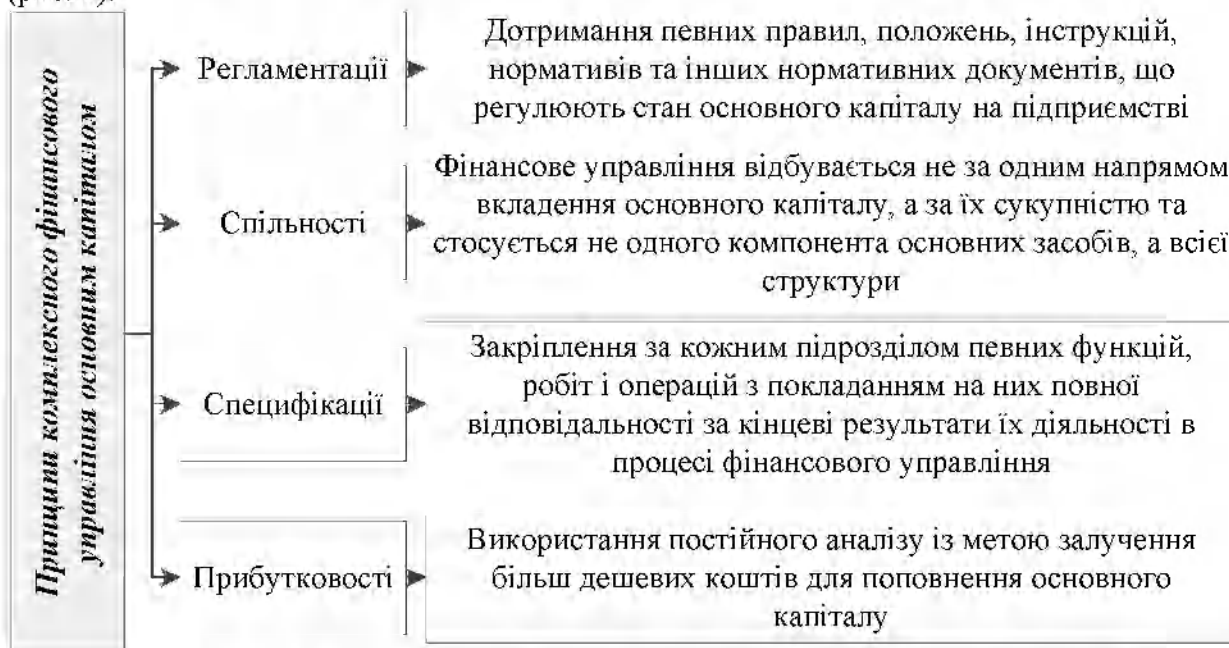

Рис. 3. Принципи комплексного фінансового управління основним капіталом

Проте, згодні з думкою Ступницької Т.М. [6], що на більшості вітчизняних підприємств наявні лише окремі елементи системи управління основним капіталом у вигляді блоків аналізу використання основних засобів та складання загальних планів технічного розвитку.

Вважаємо, що одним з першочергових завдань управління основним капіталом підприємства є забезпечення механізму відтворення основних засобів, що можливо лише за наявності відповідного фінансування. Досліджуючи джерела фінансування, слід зазначити, що динаміка інвестицій в основний капітал в Україні наступна: у 2008-2009 рр. відбувалося їх значне зниження, що пов'язано з економічною кризою [5], у 2010-2011 рр. ситуація почала налагоджуватися, проте у 2012-2014 роках обсяг коштів знову почав зменшуватись (табл. 1).

Таблиця 1.

Динаміка інвестицій в основний капітал України за джерелами фінансування за 2010-2014 роки, млн. грн [3]

Інвестиції в основний капітал	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік
Усього	180575,5	241286	273256	249873	219420
у т.ч. за рахунок:					
коштів державного бюджету	10223,3	17376,7	16288,3	6174,9	2738,7
коштів місцевих бюджетів	5730,8	7746,9	8555,7	6796,8	5918,2
власних коштів підприємств та організацій	111371	147569,6	171177	165786,7	154629,5
кредитів банків та інших позик	22888,1	36651,9	39724,7	34734,7	21739,3
коштів іноземних інвесторів	3723,9	5038,9	4904,3	4271,3	5639,8
коштів населення на будівництво житла	18885,9	17589,2	22575,5	24072,3	22064,2
інших джерел фінансування	7752,5	9312,8	10030,9	8036,7	6690,2

Так, обсяг капітальних інвестицій станом на кінець 2014 року складає 219420 млн. грн проти 273256 млн. грн у 2012 році. При цьому найвагомим джерелом фінансування є власних коштів підприємств та організацій – 154629,5 млн. грн на кінець досліджуваного

періоду. Найменшу суму коштів для фінансування основного капіталу було виділено з державного бюджету 2738,7 млн. грн. розглядаючи дані джерела фінансування у структурі, слід зазначити, що їх питома вага становить 70,47% та відповідно.

У 2013 році найбільше основного капіталу було вкладено в основні засоби підприємств, діяльність яких пов'язана з транспортом і зв'язком – 6403272 млн. грн станом на кінець року. Також значну частину основного капіталу містять підприємства України, що займаються промисловістю – 1749110 млн. грн, зокрема, виробництвом та розподіленням електроенергії, газу, води – 773134 млн. грн на кінець досліджуваного періоду.

Найменший обсяг основних засобів спостерігається за таким видом економічної діяльності як державне управління – 380 млн. грн. При цьому відмітимо різке зменшення обсягу по даній галузі у 2013 році. Так, у 2012 році вартість основних засобів складає 4657 млн. грн.

Дослідження первісної, залишкової вартості і вартості зносу основних засобів за 2011-2013 роки тільки підтверджують вищезазначений висновок про старіння основних засобів без відповідного належного їх оновлення (рис. 4).

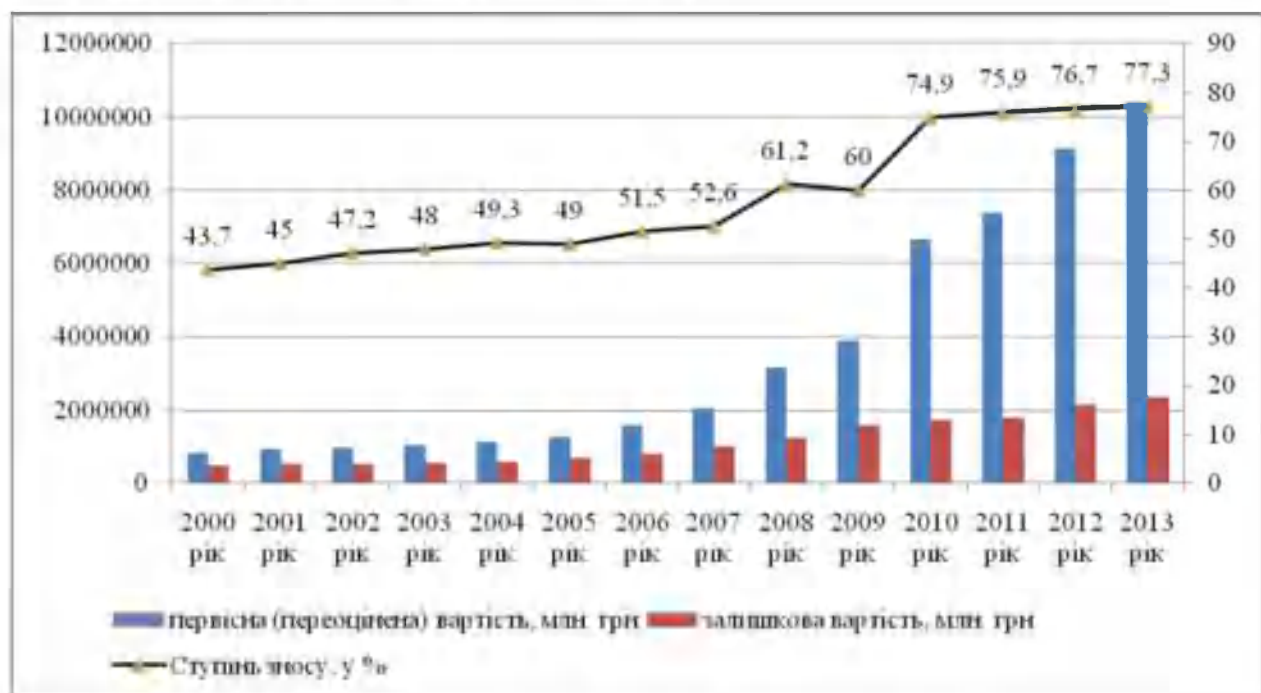

Рис. 4. Динаміка вартості основних засобів підприємств України в розрізі первісної, залишкової вартості та зносу у 2000-2013 роках (млн. грн; %)

Основною причиною виникнення визначеної проблеми, на нашу думку, є неефективне фінансове управління основним капіталом.

Отже, продумане та своєчасне управління основним капіталом на підприємстві забезпечує ефективність його діяльності та перспективи розвитку, тому необхідно проводити постійні удосконалення концептуального підходу як у теоретико-методологічному плані, так і у практичній діяльності підприємств.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Євтух О. Т. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки. Навч. посіб. / О. Т. Євтух, О. О. Євтух. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 456 с.
2. Єпіфанова І.М. Проблеми формування системи управління основним капіталом на виробничих підприємствах країни / І.М. Єпіфанова, О.М. Малікова // Наука й економіка. – 2014. – № 1(33). – С. 135-139.
3. Інформація Державної служби статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Назва з екрана. – Дата перегляду: 08.04.2015

4. Ситай Л.Й. Концепція комплексного оцінювання основного капіталу регіону/ Л.Й. Ситай // Сталій розвиток економіки. – 2013. – №3 (20). – С. 166-169.
5. Сіра Е.О. Інвестиції в основний капітал: джерела фінансування та ефективність [Електронний ресурс] / Е.О. Сіра // Ефективна економіка. – 2013. – № 10. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2412>-Назва з екрана. – Дата перегляду: 01.02.2015
6. Ступницька Т.М. Щодо питання про визначення та класифікацію основного капіталу промислового підприємства / Т.М. Ступницька // Економіка харчової промисловості. – 2012. – № 2 (14). – С. 11-13.

*Марина Гоменюк
(Вінниця)*

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ СУЧАСНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Однією з найважливіших проблем стратегії зовнішньоекономічних відносин України є вибір пріоритетів та напрямів інтеграції. Необхідність інтеграції України в світове господарство та розвиток міжнародних відносин викликані, перш за все, потребою використання в національній системі відтворення міжнародного поділу праці для прискорення повноцінного переходу до ринкової економіки з метою розвитку країни та зростання багатства суспільства. Така ефективність спрямована на формування ефективної структури економіки країни. Зовнішньоекономічні зв'язки в процесі інтеграції України у світове господарство охоплюють також комплекс розв'язуваних суспільними зусиллями екологічних проблем. А також, розвиток зовнішньоекономічних відносин відкриває додаткові можливості для створення палєжних умов щодо задоволення життєвих потреб народу України.

Напрями інтеграційних процесів України досить різноманітні. Її геополітичний стан, рівень розвитку та статус позаблокової держави мають сильний вплив на інтеграційні процеси.

Особливостям та проблемам інтеграційних процесів в Україні приділяли увагу такі науковці, як: В. О. Ананьїна, В. С. Будкіна, З. С. Варналія, В. М. Василенко, В. А. Вергун, О. В. Гаврилюк та інших.

Метою дослідження є огляд особливостей впливу інтеграційних процесів на конкурентоспроможність економіки України на сучасному етапі розвитку та пошук можливих шляхів покращення ситуації, що склалась.

За рейтингами міжнародних економічних організацій Україна за рівнем конкурентоздатності посідає одне з останніх місць. За даними Державного комітету статистики, зовнішньоторговельний товарообіг України в 2013 році склав 162,7 млрд. дол., у тому числі експорт товарів – 63,3 млрд. дол., імпорту – 76,9 млрд. дол.; зовнішньоторговельний обіг послуг за той же період – 32,4 млрд. дол., у тому числі експорт послуг – 14,8 млрд. дол., імпорту – 7,6 млрд. дол. (позитивне сальдо – 7,22 млрд. дол.) [3].

Виділяють низку проблем, пов'язаних зі структурою економіки, що негативно впливають на підвищення конкурентоспроможності економіки України:

- велика питома вага фізично та морально застарілої техніки в складі основних виробничих фондів (понад 60 %);
- диспропорції в системі самозабезпечення ключових галузей життєдіяльності країни (майже повна зовнішня паливно-енергетична залежність);
- задоволення потреби в електротехнічних і кабельних виробках, продукції текстильної, целюлозно-паперової та медичної промисловості лише наполовину;